

Ga met de klas mee op MISSIE PLASTICVRIJ WATER!

Ga met kinderen uit groep 7 en 8 mee op Missie Plasticvrij Water en kom in actie tegen de plastic soep!

De plastic soep is een groeiend, wereldwijd probleem. Plastic afval vervuult 's werelds wateren in toenemende mate, met alle gevolgen van dien. Dieren in en om het water raken verstrikt of stikken in het plastic afval. En doordat vissen plastic inslikken krijgen wij het uiteindelijk weer op ons bord.

Wij geloven dat het ontzettend belangrijk is om onze jonge generatie bewust te maken van het probleem en laten ervaren dat we met zijn allen onderdeel van de oplossing kunnen zijn. Hiervoor hebben we een lesprogramma ontwikkeld, waarbij we educatie en activatie combineren met plezier. Door gebruik te maken van presentatoren Niek Roozen en Sterre van Woudenberg (bekend van het tv programma Brugklas) stimuleren we de betrokkenheid van kinderen.

OPBOUW LESPROGRAMMA

Het lesprogramma bestaat uit een digitaal gedeelte en twee opdrachtenkaarten. De opdrachten kunnen uitgevoerd worden in drie lessen.

7 OPDRACHTEN

Niek en Sterre nemen de kinderen mee op missie. Om deze missie te volbrengen gaan de leerlingen 7 opdrachten uitvoeren. Iedere opdracht is op een eiland te vinden. Bij meerdere eilanden zien de kinderen een video waarbij de opdracht door Niek en Sterre wordt uitgelegd. Wordt er een opdracht gehaald, dan kun je door naar de volgende opdracht en verdwijnt er plastic uit het water.

- Les 1:** Start, Eiland 1 en 2 ⌚ maximaal 45 minuten
Les 2: Eiland 3, 4 en 5 ⌚ maximaal 50 minuten
Les 3: Eiland 6 ⌚ maximaal 60 minuten
Les 4: Eiland 7 en finish ⌚ maximaal 50 minuten

Aan het eind van les 1 en 2 ontvangen de kinderen een thuisopdracht. De zevende en laatste opdracht is de grote finale opdracht: het bedenken van een 21-dagen challenge waarmee kinderen in hun eigen omgeving het probleem van plastic aanpakken. Wordt ook deze gedaan, dan ontvangen alle kinderen een Plastic Slim Award.

DOELEN

Door middel van het lesprogramma worden kinderen bekend met het probleem van de plastic soep en leren welke gevolgen het heeft voor mens, dier en milieu. Ze leren over verschillende soorten plastic, onderzoeken hun eigen plastic verbruik en het plastic in hun omgeving. Ze ervaren dat ze zelf een bijdragen kunnen leveren en worden gestimuleerd om in actie te komen.

KERNDOELEN

In de lessenserie komen de kerndoelen basisonderwijs Nederlands en Oriëntatie op jezelf en de wereld aan bod:

Kerdoel 2 De leerlingen leren zich naar vorm en inhoud uit te drukken bij het geven en vragen van informatie, het uitbrengen van verslag, het geven van uitleg, het instrueren en bij het discussiëren.

Kerdoel 3 De leerlingen leren informatie te beoordelen in discussies en in een gesprek dat informatief of opiniërend van karakter is en leren met argumenten te reageren.

Kerdoel 4 De leerlingen leren informatie te achterhalen in informatieve en instructieve teksten, waaronder schema's, tabellen en digitale bronnen.

Kerdoel 5 De leerlingen leren naar inhoud en vorm teksten te schrijven met verschillende functies, zoals: informeren, instrueren, overtuigen of plezier verschaffen.

Kerdoel 6 De leerlingen leren informatie en meningen te ordenen bij het lezen van school- en studieteksten en andere instructieve teksten, en bij systematisch geordende bronnen, waaronder digitale bronnen.

Kerdoel 39 De leerlingen leren met zorg om te gaan met het milieu.

LES 1

BENODIGDHEDEN:

- ⊕ digitale les: start, eiland 1 en 2 en challengeposter. De Challengeposter dient te worden opgehangen in de klas voordat de les start.

DOEL:

- ✓ Kinderen worden bekend met het probleem van de plastic soep en leren welke gevolgen het heeft voor mens, dier en milieu
- ✓ Kinderen worden geënthousiasmeerd om in actie te komen voor de oplossing

CHALLENGEPOSTER

Omschrijving: De poster dient voordat de les start opgehangen te worden. De poster vind je door op de docenten-knop te klikken, rechtsboven in de online lesomgeving. Tijdens de introductievideo wordt aangegeven dat ideeën voor de challenge kunnen worden opgeschreven op de poster. Gedurende de lessen kun je even terugkomen op de vraag of kinderen al ideeën hebben voor een challenge.

START: INTRODUCTIEVIDEO

Omschrijving: Het programma begint met een filmpje die te vinden is onder de startknop. De presentatoren lichten het probleem van de plastic soep toe en vragen de kinderen om hun hulp. De grote finale opdracht wordt geïntroduceerd: het bedenken van een challenge. Geef hierbij aan dat de kinderen gedurende de aankomende lessen ideeën voor de challenge op de poster kunnen opschrijven.

DUUR:

- 🕒 video duurt 1:58 minuten

EILAND 1: QUIZ

Omschrijving: De voorkennis van de kinderen wordt getest door middel van een interactieve quiz, die bestaat uit 16 vragen. De quizvragen worden afgewisseld met een introductiefilmpje over Plastic Whale en een inhoudelijke filmpje dat ingaat op het probleem van de plastic soep. Meer informatie over de verschillende onderdelen van de quiz kun je in het document met achtergrondinformatie vinden.

 maximaal 20 minuten voor het beantwoorden van de vragen

EILAND 2: VERZAMEL

Omschrijving: De kinderen krijgen een video van Niek en Sterre te zien, waarbij de thuisopdracht wordt toegelicht. Er wordt aan de kinderen gevraagd een week lang plastic verpakkingen thuis te verzamelen en dit naar school mee te nemen. De kinderen verzamelen het afval in een plastic zak.

Spreek duidelijk met de kinderen af wanneer de kinderen hun afval zak mee naar school moeten nemen. Wij raden aan dat dit ook van te voren met de ouders gecommuniceerd wordt.

 video duurt 3:47 minuten + 5 minuten toelichting van de opdracht in de klas. Dit onderdeel duurt maximaal 10 minuten

LES 2

BENODIGDHEDEN:

⊕ Digitale les, eiland 3, 4 en 5, uitgeprint ontdekkaart voor iedere leerling

DOEL:

- ✓ Kinderen leren over verschillende soorten plastic
- ✓ Kinderen krijgen inzicht in hun eigen plastic verbruik
- ✓ Kinderen worden gestimuleerd om na te denken over de verantwoordelijkheden van de stakeholders op het gebied van de plastic soep.
- ✓ Kinderen onderzoeken hoe groot het probleem van plastic afval in hun eigen omgeving is.

EILAND 3: PLASTICPRAAT

Omschrijving: De kinderen krijgen een video te zien waar Niek en Sterre hun plastic buit bespreken met Sarah van Plastic Whale. Vervolgens gaan de kinderen hun plastic buit bekijken en beantwoorden de vragen die op het eiland te vinden zijn.

Wij hebben zeven vragen opgesteld om de plastic buit van de kinderen te bespreken. Door met de kinderen in de kring te gaan zitten, hebben zij een mooi overzicht van hoeveel plastic er is verzameld en kunnen ze het goed met elkaar bekijken. Het bespreken van de buit kan zowel klassikaal (jij leest de vragen op) of in groepjes (je laat de vragen op het scherm zien en geeft de kinderen de opdracht om de vragen in groepjes of in tweetallen te bespreken). In het document met achtergrondinformatie vind je info over de verschillende soorten plastic. Deze informatie kan nuttig zijn tijdens de bespreking van de buit.

Na de eerste 5 vragen volgt er een video over het recyclen. Het recyclen van plastic is een belangrijk onderwerp in deze les omdat de kinderen een hele hoop plastic hebben ingezameld en er nu over na moeten denken wat je daarmee kunt doen. Na het zien van deze video komen er nog twee vragen over recycling aan bod.

🕒 video duurt 5:24 minuten + 15 minuten plastic buit bespreken. Dit onderdeel duurt maximaal 20 minuten.

EILAND 4: DE ROL VAN..

Omschrijving: De kinderen denken na over de vraag hoe bepaalde organisaties invloed hebben op het probleem van de plastic soep. Om tot een antwoord te komen kunnen de kinderen gebruik maken van vijf vragen die dienen ter ondersteuning (op de tweede slide).

Deze opdracht wordt in groepjes gedaan. Omdat er vijf organisaties zijn waar gekozen uit kan worden, raden wij aan om de klas in maximaal vijf groepjes te verdelen. Elk groepje gaat aan de slag met 1 organisatie (op de eerste slide staan de 5 organisaties); voor elke organisatie wordt door de kinderen bedacht wat hun invloed is op het probleem van de plastic soep. Op de tweede slide staan een aantal vragen die als ondersteuning voor het beantwoorden van de hoofdvraag dienen. Voor het uitwerken van deze vraag krijgen de kinderen 10 minuten. Vervolgens krijgt elk groepje kort de tijd om de rol van hun organisatie toe te lichten.

toelichting van de opdracht maximaal 5 minuten + 15 minuten voor het uitwerken van de vragen in groepjes. Dit onderdeel duurt maximaal 20 minuten

EILAND 5: ONTDEK JE PLASTIC

Omschrijving: De kinderen krijgen een video te zien waar Niek en Sterre voor verschillende producten moeten raden of er plastic in de producten zit. Aan het einde van deze video lichten Niek en Sterre de ontdekkkaart toe. Op de ontdekkkaart staan verschillende acties, door deze acties uit te voeren onderzoeken de kinderen hoe groot het probleem van de plastic soep in hun buurt is.

Veel van de voorwerpen uit het spel van Niek en Sterre spreken voor zich. Voor de volgende voorwerpen hebben wij nog een korte toelichting:

- Bamboe tandenborstel:** Sterre vraagt zich in de video af of de haartjes van de tandenborstel van plastic zijn. Vaak zijn de haartjes van nylon gemaakt maar deze kunnen ook van varkensharen gemaakt zijn en in dit geval is de tandenborstel gemaakt van 100% natuurlijk materiaal (bamboe & varkensharen).
- Wattenstaafjes:** Niek en Sterre geven in de video aan dat wattenstaafjes nog vaak genoeg in de zee terecht komen, doordat mensen deze door de wc spoelen. In Nederland is de kans minder groot dat wattenstaafjes in de zee terecht komen, door ons waterzuiveringssysteem. In de landen waar het waterzuiveringssysteem minder goed ontwikkeld is, komt het wel eens voor dat de wattenstaafjes door de waterzuivering alippen en zo in zee terecht komen.

Zorg ervoor dat je de ontdekkaart hebt geprint voordat de les begint. De ontdekkaart vind je bij de docenten-knop, rechts bovenin de online lesomgeving. Aan het einde van de les krijgt elk kind een ontdekkaart mee naar huis. Zoals je ziet, bestaat de ontdekkaart uit tien verschillende opdrachten. Deze opdrachten zijn onder te verdelen in verschillende categorieën:

- 🌀 Jouw plastic verbruik
- 🌀 In jouw omgeving
- 🌀 Afval scheiden

De kinderen moeten minimaal 5 opdrachten van de ontdekkaart uitvoeren, maar hoe meer hoe beter:) In de volgende les wordt de ontdekkaart besproken. Het is belangrijk dat jij met de kinderen afsprekt voor wanneer zij de acties op de ontdekkaart uitgevoerd moeten hebben.

🕒 video duurt 5:30 minuten + 5 minuten toelichting ontdekkaart in de klas. Dit onderdeel duurt maximaal 10 minuten.

LES 3

BENODIGDHEDEN:

- ⊕ Digitale les eiland 6, uitgeprinte OpruimOpdrachtkaart, blauwe & grijze vuilniszakken en digitale weegschaal

DOEL:

- ✓ Kinderen leren en ervaren dat afval niet thuishoort in de natuur.
- ✓ Kinderen leren en ervaren dat het heel leuk is om samen de buurt op te ruimen.
- ✓ Kinderen leren en ervaren dat zij met het inzamelen van afval al veel kunnen bijdragen aan een schonere buurt.

DUUR:

🕒 60 minuten

EILAND 6: OPRUIMOPDRACHT

Omschrijving: De les begint met het bespreken van de ontdekkaart. Vervolgens gaan de kinderen in groepjes rondom de school opruimen.

Bespreken ontdekkaart

In de vorige les hebben de kinderen de opdracht gekregen om thuis minimaal 5 acties van de ontdekkaart uit te voeren. Aan de hand van de volgende vragen wordt gezamenlijk in de klas besproken hoe de kinderen deze opdracht ervaren hebben:

- ⊙ Welke opdracht was het leukst?
- ⊙ Wat hebben jullie ontdekt?
- ⊙ Gaan jullie nu anders met plastic om?

Naast deze 3 algemene vragen raden wij ook aan om gezamenlijk in de klas bij een aantal kennisvragen op de ontdekkaart stil te staan, bijvoorbeeld vraag 9 & 10.

Vraag 9: Bedenk voor de volgende producten in welke afvalbakken deze thuishoren:

- ⊙ Chipszak: Dit product hoort bij het **restafval**
- ⊙ Wattenstaafje: Dit product hoort bij het **restafval**
- ⊙ Douchegefles: Dit product hoort bij het **PMD**
- ⊙ Tandborstel: Dit product hoort bij het **restafval**
- ⊙ Jampot: Dit product hoort bij het **glas**

Vraag 10: In iedere gemeente wordt het afval anders gescheiden. Bekijk op de website van jouw gemeente hoe het afval gescheiden wordt en schrijf dat op:

Bijvoorbeeld: gemeente Amsterdam:

- 🌀 Huisafval (restafval) in de daarvoor bestemde afvalcontainers.
- 🌀 Glas: in heel Amsterdam staan glascontainers
- 🌀 Plastic afval en drinkpakken: in Amsterdam staan containers voor plastic verpakkingen en plastic drinkpakken.
- 🌀 Papier: de papiercontainers staan verspreid door de stad. Grote hoeveelheden oud papier kan je ook aanleveren bij een van de afvalpunten in de stad.

OPRUIMOPDRACHT

Vorbereiding OpruimOpdracht: Nadat de ontdekkkaart besproken is, is het tijd om de OpruimOpdracht toe te lichten. De kinderen gaan in groepjes van 3/4 de straat op en in de omgeving van de school opruimen. Niek & Sterre hebben een video opgenomen waarin zij hun tips met de klas delen. Na het filmpje worden de vuilniszakken uitgedeeld. Elk groepje krijgt 2 zakken; 1 voor plasticafval en 1 voor overig zwerfafval. Het werkt het handigst om twee verschillende kleuren afvalzakken uit te delen zodat de kinderen goed kunnen onthouden welke zak waarvoor bedoeld is. De blauwe vuilniszak is voor het plasticafval, de grijze vuilniszak voor het overig zwerfafval.

OPRUIM OPDRACHTKAART

Elk groepje krijgt 1 opdrachtkaart mee voor tijdens het opruimen. Op de opdrachtkaart staan een vijftal vragen. Het is de bedoeling dat de kinderen deze vragen gezamenlijk en gedurende de clean-up beantwoorden. Wij raden aan om samen met de klas door de opdrachtkaart te lopen. Elke opdracht begint met een korte introductie. Alle opdrachten spreken redelijk voor zich, maar we kunnen ons voorstellen dat opdracht 2 wat extra aandacht en toelichting vereist. Bij opdracht 2 is het de bedoeling dat de kinderen eerst de gemiddelde leeftijd van hun groep uitrekenen om vervolgens met hun gemiddelde leeftijd een aantal rekensommen uit te rekenen. Het kan handig zijn om nog even kort uit te leggen hoe je het gemiddelde uitrekent. Bespreek met de kinderen dat het belangrijk is om tijdens het opruimen goed over deze vragen na te denken en dat alle groepjes de opdrachtkaart aan het einde van clean-up ingevuld moeten hebben.

Spreek duidelijk een tijd af met de kinderen; wij raden aan om maximaal 30 minuten buiten op te ruimen. Spreek met de klas af dat de groepjes na het opruimen op het schoolplein moeten verzamelen.

BENODIGDHEDEN VOOR TIJDENS HET OPRUIMEN:

- ⊕ Vuilniszak (elk kind 1)
- ⊕ Opdrachtkaart (per groepje 1)

NA HET OPRUIJEN

Zodra alle groepjes terug zijn, worden alle zakken buiten op het schoolplein op een plek verzameld om een groepsfoto met de kinderen & alle zakken te maken. Daarna is het tijd om alle afvalzakken te wegen. Maak 3 leerlingen verantwoordelijk voor het wegen:

1. leerling A heeft de taak om op de weegschaal te staan
2. leerling B heeft de verantwoordelijkheid om de afvalzakken aan te geven
3. leerling C is verantwoordelijk voor het noteren van het gewicht van alle zakken.

Wat goed werkt is om leerling A eerst op de weegschaal te laten staan om zijn/haar gewicht te noteren. Daarna worden de zakken door leerling B aangegeven: het extra gewicht wat bij het gewicht van leerling A is gekomen is het gewicht van de afvalzak. Voorbeeld: leerling A weegt 35 kilo. Als hij de zak vasthoudt weegt hij 39.5 kilo. Het gewicht van de zak is 4.5 kilo.

Als alle zakken gewogen zijn, kan je door onderstaande QR code te scannen (met je camera van je telefoon) de resultaten + groepsfoto uploaden. Via deze link is het ook mogelijk de groepsfoto + resultaten te uploaden:

www.missieplasticvrijwater.nl/verzameling-opgeven

Ruim de afvalzakken netjes op nadat alle afvalzakken gewogen zijn.

DUUR:

 maximaal 1 uur (we raden aan dat de kinderen 30/40 minuten verzamelen).

LES 4

BENODIGDHEDEN:

⊕ Digitale les eiland 7, uitgeprinte walviskaart, afvinkkaart en het plastic slim certificaat.

DOEL:

✓ Kinderen denken na over hoe zij in hun eigen omgeving het probleem van plastic kunnen aanpakken.

DUUR:

🕒 45 minuten

EILAND 7: DE DOE-ACTIE

Omschrijving: In deze laatste les bedenken alle kinderen een 21-dagen challenge waardoor zij 21 dagen lang het probleem van plastic, in hun eigen omgeving, aanpakken.

De les begint met een filmpje waarin Sarah van Plastic Whale de 21-dagen challenge toelicht. In het filmpje vertelt Sarah dat de kinderen binnen 2 thema's een eigen 21-dagen challenge moeten definiëren. Hieronder worden beide thema's kort toegelicht:

Thema 1: Plastic verbruik verminderen

Dagelijks gebruiken wij ontzettend veel plastic. Om te voorkomen dat er grote hoeveelheden plastic afval in de oceanen terecht komen, moeten we ons plastic verbruik verminderen. Een redelijk makkelijke manier om de hoeveelheid plastic te verminderen, is door single use plastics te vermijden. Zo kunnen kinderen binnen dit thema een challenge bedenken waardoor zij 21 dagen lang geen rietje gebruiken of alleen nog maar een herbruikbare waterfles mee naar school nemen.

Thema 2: Nieuw leven geven aan plastic

Het is te gek als de kinderen door thema 1 een challenge bedenken waardoor zij minder plastic gebruiken en letten op hun eigen plastic verbruik. Toch is het heel lastig om helemaal geen plastic meer te gebruiken. Met dit thema gaan de kinderen nadenken over het plastic wat ze wel nog gebruiken en of ze hier een nieuw leven aan kunnen geven in plaats van het gelijk weg te gooien. Zo gebruikt Plastic Whale de opgeviste waterflesjes om producten van te maken. De

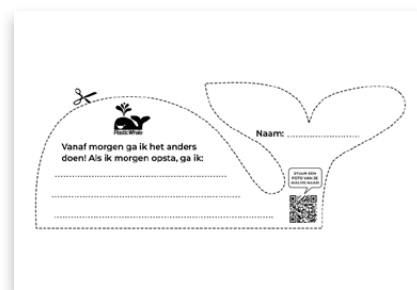
opgeveste flesjes worden niet weggegooid maar Plastic Whale geeft er juist nieuwe waarde aan. Met dit thema worden kinderen uitgedaagd om op een andere manier naar afval te kijken en hier een 21-dagen challenge voor te bedenken. Voorbeeld: kinderen zorgen er 21 dagen lang voor dat alle plastic verpakkingen die thuis gebruikt worden op de juiste manier gescheiden worden. Door plastic op de juiste manier te scheiden wordt het gerecycled en wordt het op die manier weer gebruikt voor de productie van andere producten. Zo krijgt plastic afval een nieuw leven.

Na het filmpje is het de bedoeling dat de kinderen in groepjes gaan brainstormen over wat voor challenges zij voor beide thema's kunnen bedenken. Op het scherm staat een aantal vragen die de kinderen moet helpen bij het bedenken van de doe-acties. Dit is een groepsopdracht. Na 10 minuten bespreekt elk groepje kort hun ideeën in de klas.

Vervolgens gaan de groepjes aan de slag om hun eigen 21-dagen challenge te definiëren. Hiervoor krijgen alle kinderen hun eigen walviskaart.

DE WALVISKAART

Op de walviskaart vullen de kinderen hun eigen naam & hun 21-dagen challenge in. De walviskaart dwingt kinderen een simpele handeling te bedenken waar zij morgen al mee kunnen starten. Kinderen kunnen hun 21-dagen challenge op de stippelijntjes invullen. Het is belangrijk dat kinderen een simpele challenge bedenken die van toepassing is op hun dagelijkse leven en waar zij zelf invloed op hebben. Het is

natuurlijk te gek als kinderen met een challenge komen om plastic in alle supermarkten te verbannen; een geweldig idee maar het moet wel realistisch blijven. Door te focussen op hun eigen dagelijkse leven en door te kijken naar hun eigen gedrag en wat je daarin kan veranderen, hopen wij dat kinderen uiteindelijk tot een simpele challenge komen die zij ook echt gaan uitvoeren.

Kinderen krijgen 5 minuten de tijd om tot een eigen 21-dagen challenge te komen.

Als alle kinderen met hun groepje een challenge bedacht hebben, is het leuk om de leerlingen te vragen deze met de rest van de klas te delen. Kies vervolgens samen met de klas de Challenge uit die jullie het beste vinden en willen delen met de wereld. Vul deze in op ons platform missie plastic vrij water via de link in het programma. Iedereen gaat uiteindelijk deze gezamenlijk gekozen Challenge doen. Als afsluiting van deze laatste les krijgen de kinderen het Plastic Slim Award. Ook krijgen alle kinderen een afvinkkaart mee naar huis, om te stimuleren dat de kinderen hun challenge 21 dagen volhouden. Elke keer als zij hun 21-dagen challenge een dag hebben uitgevoerd, mogen de kinderen die dag afvinken op de kaart. Spoor de kinderen aan om hun challenge 21 dagen lang vol te houden! Maak er na de 21 dagen nog even een momentje van in de klas.

 45 minuten